**Dosarul nr. 6-7/2024**

**2-24118859-12-6-21102024**

**H O T Ă R Î R E**

**în numele Legii**

**23 octombrie 2024** **mun. Chişinău**

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)

instanța compusă din

preşedintele ședinței, judecător Igor Pulbere

grefier Mădălina Ungureanu

a judecat în ședință publică cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Medico-Sanitare Publice „Spitalului Clinic de Psihiatrie”, cu privire la încuviințarea spitalizării în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ a lui *****, -

**c o n s t a t ă**

La 21 octombrie 2024 ora 14:05, Directorul IMSP Spitalului Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună a formulat cerere cu privire la încuviințarea spitalizării în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ a lui *****, cetățean român, cod numeric personal *****, domiciliat *****, o*****.

În cererea înaintată s-a indicat că la data de 18 octombrie 2024, ora 21:21, prin intermediul Serviciului 112, însoțit de colaboratorii Poliției de la IP Căușeni, ***** a fost adus spre spitalizare urgentă și internat în IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie.

Fiind examinat în secția de internare a instituției de către șeful secției triaj Dr. Dudceac Nicolae, s-a stabilit că starea psihică a pacientului este manifestată prin conștiință lucidă, orientare corectă auto și alopsihică, dar cu dificultăți în contactul verbal. Pacientul prezintă iritabilitate, impulsivitate și comportament agitat. Se observă gîndire paralogică și critică formală față de starea sa. Diagnosticul preliminar stabilit este ***** *****.

Ulterior, la data de 19 octombrie 2024, medicul curant Dr. Chirița Olga a constatat: dispoziție exaltată, dezinhibare sexuală, vocabular inadecvat, comportament tensionat și agitat. Pacientul a manifestat idei delirante și halucinații, precum și tendințe heteroagresive. Diagnosticul a fost revizuit la F232 *****.

Comisia Medicală Consultativă din 21 octombrie 2024 a confirmat că starea psihotică acută

a lui ***** nu îi permite să conștientizeze și să-și dirijeze acțiunile, iar tulburarea psihică condiționează un pericol social direct.

*În ședința de judecată, medicul curant Chiriță Olga, reprezentînd ÎMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie*, a susținut cererea de spitalizare fără liberul consimțămînt a lui *****, argumentînd următoarele:

Pacientul a fost adus la instituție la 18 octombrie 2024, ora 21:21, prin intermediul Serviciului 112, fiind însoțit de colaboratorii Poliției IP Căușeni, în legătură cu comportamentul agitat și neadecvat manifestat în public. La internare, pacientul a fost examinat de medicul de gardă Dr. Dudceac Nicolae, care a constatat prezența unui tablou clinic acut.

La examinarea din 19 octombrie 2024, în calitate de medic curant, a constatat că pacientul manifesta o dispoziție exaltată, cu dezinhibiție comportamentală și sexuală, utilizînd un vocabular stradal, cu tendințe de a striga și a profera injurii. În relația cu personalul medical manifesta o atitudine familiară nepotrivită, nu respecta limitele și distanța socială normală.

Pacientul prezintă un comportament tensionat și impulsiv, nu se poate reține într-un loc, refuză să îndeplinească instrucțiunile medicale și manifestă tendințe distructive, amenințînd că „va distruge totul în jurul său”. Au fost observate episoade de heteroagresivitate și instabilitate emoțională marcată.

Din anamneză și din discuțiile cu pacientul, s-a stabilit că acesta are antecedente de internări psihiatrice atît în *****, la Spitalul „*****” din ***** în anul 2022, cît și într-o instituție din Thailanda. Pacientul a recunoscut consumul periodic de cannabis, inclusiv recent. Testele toxicologice efectuate la internare au confirmat prezența THC și benzodiazepine în organism.

Tabloul clinic actual relevă o stare psihotică acută caracterizată prin:

- Agitație psihomotorie severă
- Idei delirante de relație și urmărire
- Halucinații auditive externe
- Comportament dezorganizat și potențial periculos
- Lipsă totală de critică față de starea sa

La 19 octombrie 2024, în jurul orei 16:30, pacientul a avut un episod sever de agitație psihomotorie, manifestînd comportament violent, în urma căruia a distrus o chiuvetă din secție. A fost necesară imobilizarea protectivă pentru 30 de minute pentru administrarea medicației tranchilizante.

În baza tabloului clinic prezentat, a fost stabilit diagnosticul: F232 *****.

Consider că sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 28 lit. a) și c) din Legea privind sănătatea mentală, întrucît pacientul prezintă:

1. Pericol social direct prin comportamentul său agresiv și dezorganizat
2. Risc major de prejudiciere a propriei sănătăți în lipsa tratamentului specializat
3. Stare psihotică acută care necesită tratament în condiții de staționar

A susținut că Spitalizarea fără consimțământ este necesară pentru stabilizarea stării psihice și prevenirea acțiunilor auto și heteroagresive, fiind singura modalitate de a asigura tratamentul adecvat în condițiile actuale.

*În ședința de judecată, reprezentantul lui *****, avocatul Verebceanu Sergiu* a solicitat respingerea cererii ÎMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie din 21 octombrie 2024 privind încuviințarea spitalizării fără liberul consimțământ, invocînd următoarele argumente.

Instituția medicală își întemeiază cererea pe existența unei tulburări psihice ce necesită spitalizare, fiind condiționată de un pretins pericol social direct, caracterizat prin comportament agitat și agresiv. Se susține că pacientul nu poate conștientiza și dirija acțiunile sale, iar tulburarea psihică ar condiționa un pericol social direct față de cei din jur în lipsa asistenței psihiatrice.

Totuși, aceste afirmații sunt contrazise de concluziile comisiei medicale din 19 aprilie 024, care a constatat că pacientul avea conștiința fără dereglări, era corect orientat multilateral și răspundea la întrebări, deși formal și fără interes. Este esențial de menționat că, potrivit art. 5 al Legii nr. 1402 din 16 decembrie 1997 privind sănătatea mentală, persoanele suferinde de tulburări psihice beneficiază de toate drepturile și libertățile cetățenilor prevăzute de Constituție și alte legi, iar limitarea acestora este permisă exclusiv în cazurile strict reglementate de lege.

Mai mult, legiuitorul a prevăzut expres la art. 5 alin. (3) al legii prenotate că nu se admite limitarea drepturilor și libertăților persoanelor suferinde de tulburări psihice doar în baza diagnosticului psihiatric sau a faptului aflării în staționarul de psihiatrie. Spitalizarea fără liberul consimțământ, conform art. 28 al aceleiași legi, este permisă doar în situații excepționale, cînd examinarea sau tratarea este posibilă exclusiv în condiții de staționar, iar tulburarea psihică este gravă și condiționează fie un pericol social direct, fie un prejudiciu grav sănătății persoanei în lipsa asistenței psihiatrice.

Materialele prezentate în susținerea cererii nu demonstrează întrunirea condițiilor cumulative prevăzute de art. 313 alin. (2) Cod de procedură civilă, care impune indicarea legitimității spitalizării și demonstrarea conduitei neadecvate, precum și prezentarea unui aviz argumentat al comisiei de medici psihiatri.

Este important de menționat că și comunitatea internațională, prin Oficiul Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului, în Raportul nr. A/HRC/37/25 din 27 decembrie 2017 (pct. 36), a criticat dur aplicarea măsurilor de constrîngere cu caracter medical pe perioadă nedeterminată, pledînd pentru eliminarea măsurilor de tratament medical sau psihiatric obligatoriu în instituții.

În același context, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a stabilit trei condiții cumulative pentru ca privarea de libertate a unei persoane cu tulburări mintale să fie conformă Convenției: tulburarea mintală trebuie dovedită printr-o expertiză medicală independentă prealabilă, aceasta trebuie să fie de natură să impună o detenție forțată, și trebuie să persiste pe parcursul întregii durate a detenției (cazurile Ilnseher c. Germaniei [MC], Stanev c. Bulgariei [MC], D.D. c. Lituaniei și altele).

Este esențial de subliniat că, deși articolul 5 § 1 (e) din CEDO permite plasarea într-o instituție a unei persoane cu tulburări mintale, Curtea Europeană a stabilit că o asemenea măsură trebuie justificată de gravitatea stării de sănătate și de necesitatea protecției acestei persoane și a celor din jur (cauza N. c. României, § 151).

În consecință, avînd în vedere că cererea nu întrunește condițiile legale prevăzute de art. 5 și art. 28 al Legii nr. 1402 din 16 decembrie 1997 privind sănătatea mentală și art. 317 CPC, solicităm respingerea cererii ÎMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie privind încuviințarea spitalizării fără liberul consimțămînt a lui *****.

*Analizînd materialele cauzei, argumentele participanților la proces și normele de drept aplicabile, instanța reține următoarele:*

La data de 21 octombrie  2024, ora 14:05, ÎMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie a înaintat o cerere privind încuviințarea spitalizării în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțămînt a lui *****, cetățean român, CNP *****, domiciliat în *****, o*****.

Circumstanțele cauzei relevă că la data de 18 octombrie  2024, ora 21:21, pacientul a fost transportat la ÎMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie prin intermediul Serviciului 112, fiind însoțit de colaboratorii Poliției IP Căușeni, urmare a manifestării unui comportament agitat și potențial

periculos în spațiul public. Pacientul se afla în tranzit prin Republica Moldova, fiind preluat de la frontiera cu Ucraina din cauza comportamentului său dezorganizat.

La examinarea primară efectuată de Dr. Dudceac Nicolae, pacientul prezenta conștiință lucidă, însă cu dificultăți în contactul verbal, manifestînd instabilitate emoțională, comportament agitat și tendințe heteroagresive. Ulterior, în data de 19 octombrie 2024, evaluarea efectuată de medicul curant Dr. Chirița Olga a evidențiat o stare psihotică acută, caracterizată prin dispoziție exaltată, dezinhibiție comportamentală, idei delirante de relație și urmărire, precum și halucinații auditive externe.

O importanță deosebită în evaluarea necesității spitalizării o prezintă episodul din 19 octombrie 2024, ora 16:30, cînd pacientul a manifestat un comportament violent, soldat cu distrugerea bunurilor din secție, fiind necesară aplicarea măsurilor de imobilizare protectivă. Testele toxicologice efectuate la internare au confirmat prezența *****

Din istoricul medical prezentat se constată că pacientul a mai beneficiat de tratament psihiatric la Spitalul „*****” din ***** în anul 2022 și într-o instituție medicală din Thailanda, fapt ce indică persistența problemelor de sănătate mintală.

În ședința de judecată, reprezentantul spitalului, Dr. Chirița Olga, a argumentat necesitatea spitalizării prin prisma stării psihotice acute și a pericolului social manifestat prin comportamentul agresiv și dezorganizat al pacientului. A fost stabilit diagnosticul F232 *****.

Avocatul pacientului a solicitat respingerea cererii, susținînd că nu sunt întrunite condițiile legale pentru spitalizarea fără consimțămînt.

Din perspectiva respectării cerințelor procedurale, instanța constată că cererea a fost depusă cu respectarea termenului de 72 de ore prevăzut de art. 314 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiind înregistrată la aproximativ 65 de ore de la momentul internării pacientului.

Cadrul legal aplicabil, și anume art. 28 din Legea nr. 1402 din 16.12.1997 privind sănătatea mentală, permite spitalizarea fără liberul consimțămînt doar cînd examinarea sau tratarea este posibilă numai în condiții de staționar, iar tulburarea psihică este gravă și condiționează pericol social direct sau prejudiciu grav sănătății persoanei în lipsa asistenței psihiatrice.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, reflectată în cauze precum Winterwerp c. Olandei și Stanev c. Bulgariei [MC], stabilește că privarea de libertate a unei persoane cu tulburări mintale trebuie să se bazeze pe o expertiză medicală obiectivă care să demonstreze că

tulburarea este de natură să justifice detenția forțată, aceasta putînd continua doar atît timp cît persistă tulburarea.

În speța dată, diagnosticul a fost stabilit prin examinare medicală obiectivă și confirmat de comisia medicală. Comportamentul violent manifestat și prezența ideilor delirante active demonstrează că tulburarea justifică internarea forțată pentru tratament.

Este esențial de menționat că, potrivit art. 5 al Legii privind sănătatea mentală, limitarea drepturilor persoanelor cu tulburări psihice este permisă doar în cazurile strict prevăzute de lege, fiind interzisă discriminarea bazată exclusiv pe diagnosticul psihiatric.

În cererea înaintată, instituția medicală nu a specificat un termen concret pentru spitalizarea fără consimțămînt a pacientului. În ședința de judecată, reprezentantul instituției, Dr. Chirița Olga, a solicitat încuviințarea spitalizării "pînă la stabilizarea stării mentale", estimînd o perioadă de cel mult trei săptămîni. Instanța consideră că solicitarea unui termen nedeterminat sau excesiv de lung contravine principiilor stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului privind necesitatea și proporționalitatea măsurilor privative de libertate. Totodată, avînd în vedere că pacientul este cetățean străin aflat în tranzit, că beneficiază de suport familial și că există posibilitatea continuării tratamentului la domiciliul său din *****, un termen mai scurt de spitalizare, dar suficient pentru stabilizarea stării acute, este mai potrivit circumstanțelor cazului.

Evaluînd circumstanțele constatate și ținînd cont de prezența suportului familial manifestat prin implicarea activă a mătușii pacientului, *****, care menține contact permanent cu instituția medicală și își manifestă disponibilitatea de a asigura însoțirea pacientului la domiciliu, instanța consideră proporțională și suficientă stabilirea unui termen de spitalizare de 10 zile.

La fundamentarea acestui termen, instanța a luat în considerare caracterul acut al episodului psihotic, necesitatea stabilizării stării psihice și eliminării pericolului social direct, precum și prezența suportului familial care va asigura continuitatea tratamentului la domiciliul din *****.

Pe perioada spitalizării, instituția medicală va asigura tratamentul necesar pentru stabilizarea stării psihice a pacientului, va monitoriza evoluția stării de sănătate, va pregăti documentația medicală necesară pentru continuarea tratamentului în ***** și va menține informată mătușa pacientului despre evoluția stării acestuia.

După expirarea termenului de 10 zile, pacientul urmează a fi externat în prezența mătușii sale, *****, care va asigura însoțirea acestuia la domiciliul din *****.

Această soluție reprezintă un echilibru just între necesitatea protejării sănătății pacientului și a siguranței publice pe de o parte, și dreptul la libertate individuală pe de altă parte, fiind în concordanță cu standardele stabilite de jurisprudența CtEDO privind proporționalitatea măsurilor privative de libertate în cazurile de internare psihiatrică.

În conformitate cu art.art. 239, 312 -317 Cod de procedură civilă, art. 11 alin. (4), art. 28 lit. a) art. 31-35 a Legii privind sănătatea mentală, instanța de judecată, -

**h o t ă r ă ș t e**

Se admite parțial cererea Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalului Clinic de Psihiatrie", cu privire la încuviințarea spitalizării în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ a lui *****.

Se dispune încuviințarea spitalizării fără liberul consimțământ a lui *****, cetățean român, cod numeric personal *****, domiciliat în *****, o*****, pentru tratament medical pe un termen de 10 (zece) zile.

Termenul de aflare în staționarul de psihiatrie urmează a fi calculat din data de 18 octombrie 2024 ora 21:21.

Prezenta hotărîre nu afectează capacitatea de exerciţiu a lui *****.

Se explică faptul că, în baza avizului comisiei de medici psihiatri, încheiat în modul stabilit, instanţa judecătorească de la locul de aflare a staționarului de psihiatrie examinează cererea administraţiei acestuia privind externarea înainte de termen sau prelungirea spitalizării.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

**Președintele ședinței,**

**Judecător** **Igor Pulbere**